

О. П. Цуркан

здобувач кафедри адміністративно-правових дисциплін,
викладач кафедри спеціальних дисциплін та фізичного виховання
Донецького юридичного інституту
МВС України

ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ ПОЛІЦЕЙСЬКИХ

Стаття присвячена вивченню досвіду закордонних країн у підготовці поліцейських та подальшому використанні кращих здобутків у процесі адміністративно-правового забезпечення професійного навчання в Національній поліції України. Розглянуто відмінності та загальні риси процесів формування правоохоронців Європи, Північної Америки й Японії. Підготовлені пропозиції щодо напрямів вдосконалення професійного навчання поліцейських.

Ключові слова: співробітники, поліція, професійна підготовка, освіта, навчальні заклади.

Постановка проблеми. На сучасному етапі розвитку правоохоронних органів країн світу є безліч різноманітних поліцейських структур та різних поліцейських підрозділів, а також декількох систем професійної підготовки поліцейських. Але, незважаючи на цей факт, завдання, що постають перед поліцейськими, є однаковими, а основні принципи підготовки співробітників поліції також мають схожі риси. Саме тому адміністративно-правове забезпечення організації професійного зростання поліцейських має багато спільного в системах різних країн світу, а також свої особливості.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Українські науковці, як-от: В. Бесчасний, В. Василичук, І. Гриценко, М. Дивак, В. Заросило, З. Кісіль, О. Негодченко, Д. Никифорчук, О. Поліщук, В. Соколов, С. Циганій та інші, під час дослідження професійної підготовки поліцейських закордонних країн зазначають, що на теперішній час можемо спостерігати сталий процес вдосконалення систем відомчої освіти. Але постійне ускладнення завдань, які постають перед силовими структурами, вимагає від керівництва відомств пошуку оптимальних шляхів в якісному відборі та підготовці кадрів.

Відповідно до завдань, що постають перед керівництвом Міністерства внутрішніх

справ (далі – МВС) та пересічними поліцейськими, ми визначили мету статі як пошук балансу в процесі підготовки високоякісних професіоналів реформованого відомства з урахуванням досвіду країн-партнерів.

Виклад основного матеріалу. Варто зазначити, що до розбудови нової системи МВС долучилися понад 30 країн. Міністерство також на постійній основі співпрацює з різними міжнародними організаціями, які сприяли реалізації проектів, як-от: Організація Об'єднаних Націй (далі – ООН), Організація з безпеки і співробітництва в Європі (далі – ОБСЄ), Консультативна місія Європейського Союзу (далі – КМЕС), НАТО [1]. МВС України вдало використовує досвід іноземних держав у процесі реформування застарілої міліцейської структури в сучасне поліцейське відомство, що має відповідати вимогам міжнародного права та національного законодавства. 2 липня 2015 р. ухвалений Закон «Про національну поліцію», що визначає поліцію як сервісну службу, за прикладом країн Європи та Північної Америки.

У результаті дослідження адміністративно-правового забезпечення професійної підготовки поліцейських в країнах Європи, у Сполучених Штатах Америки (далі – США) та в Канаді можемо зазначити, що цей процес являє собою розв'язання посадовими особами практичних підрозділів та керівниками освітніх установ організаційних

питань щодо якості процесу підготовки співробітників всіх напрямів з урахуванням висновків наукових досліджень, з використанням найкращих педагогічних методик і застосуванням технічних засобів відповідно до міжнародних стандартів та потреб сучасності. Хоча системи професійного зростання та підготовки поліцейських в закордонних країнах формувалися відокремлено, з використанням різних підходів, проте останні мають багато спільних рис.

Як зазначила у виступі заступник міністра внутрішніх справ України Тетяна Ковальчук, за короткий час, а саме із 2014 р., МВС вдалося розмежувати функції політичного управління та професійної діяльності, створити абсолютно новий центральний орган виконавчої влади – Національну поліцію, сформувати Національну гвардію. Реформування системи освіти майбутніх поліцейських відповідно до викликів сьогодення – це фундамент успішної роботи відомства в майбутньому. Саме тому імплементація найкращих методик протидії домашньому насильству в систему освіти поліції – запорука її ефективності. Ми маємо відшукати баланс між компетентністю та новими практиками кадрової підготовки [1].

Так, високий професіоналізм поліції досягається не лише завдяки ґрунтовній професійній підготовці у фахових поліцейських закладах освіти, поліцейські у США, Великобританії, Франції, в інших країнах змушені протягом всієї служби навчатися, від цього залежить їх просування по службі, присвоєння офіцерського чину, оплата праці, пільги тощо. Для цього підготовка в навчальних закладах повинна закласти не лише знання й уміння, а й здатність до саморозвитку. Адаптації до нових соціальних, інформаційних, технічних та технологічних вимог, кваліфікованого здобуття нових знань шляхом самоосвіти, тобто мусить ґрунтуватися на засадах випереджальної освіти [2].

На теперішній час системи професійної підготовки кадрів поліції, що склалися практично в усіх європейських країнах, містять:

1-й рівень – початкове навчання кандидатів на службу в поліції в навчальних

центрах, академіях, інших спеціальних навчальних закладах, як правило, територіальних поліцейських органів. Цей рівень відповідає повному загальноосвітньому ступеню або початковому рівню професійної освіти, але може бути й дещо вищим;

2-й рівень – багатопрофільна підготовка поліцейських за різними спеціальностями середнього керівного складу поліції у відомчих освітніх установах або навчальних центрах, які підпорядковуються центральним (федеральним) органам поліцейського управління. Цей рівень зазвичай відповідає ступеню бакалавра або нижче;

3-й рівень – підготовка управлінських кадрів поліції, старших і вищих офіцерів у поліцейських академіях, навчальних центрах або інших відомчих освітніх установах. Мінімальним тут зазвичай є диплом бакалавра, а максимальними – диплом магістра або будь-який учений ступінь (фундаментальна наукова освіта).

В Європі, крім можливості здобути відомчу поліцейську освіту, все більше поліцейських відряджаються або самостійно вступають у загальногромадянські університети, інститути, коледжі. Почастішав прийом на роботу в поліцію осіб, які вже мають одну або дві вищі освіти, і навіть учену ступінь. Європейська відомча професійна підготовка кадрів поліції інтегрувалася в загальнонаціональні та міжнародні освітні простори через систему державного ліцензування, атестації й акредитації і функціонує відповідно до загальнодержавних критеріїв і стандартів.

Історія становлення американської поліції не спричинила розвитку багаторівневої системи професійної освіти (підготовки), як це було, наприклад, в Європі. У США перші поліцейські школи професійної підготовки виникли всередині цивільних освітніх інститутів. У результаті чого утворювалися самостійні поліцейські школи, які почали займатися виключно професійною підготовкою службовців поліції. Функція ж здійснення професійної освіти, що дає право на отримання керівної посади, донині в США зберігається за цивільними університетами, коледжами, факультетами, що пропонують спеціальні програми з поліцейської проблематики [3].

Якщо у Франції найширшими повноваженнями щодо організації та здійснення професійної підготовки наділена Дирекція кадрів і шкіл при Генеральній дирекції Державної поліції, то у Федеративній Республіці Німеччина (далі – ФРН) кожний відомчий освітній заклад безпосередньо підпорядкований Міністерству внутрішніх справ землі, а централізованою координацією займається Комісія в справах навчання при Постійній конференції Міністрів внутрішніх справ Федерації й окремих німецьких земель. Що ж до підготовки керівних кадрів, то основним нормативним документом, що регламентує професійну підготовку кандидатів на керівні посади в поліції, є ст. 5 Договору про єдину освіту кандидатів на вищу поліцейську виконавчу службу та Положення про поліцейську Академію управління ФРН від 28 квітня 1972 р.

Варто зазначити, що в Німеччині пропонуються найжорсткіші в Європі умови для просування по службі. Чергове підвищення можна отримати тільки після здобуття додаткової освіти, а на деякі посади поліцейські призначаються тільки за наявності відповідного освітнього ступеня. Така система склалася в 50-ті рр. ХХ ст. З тих часів федеральним і земельними міністерствами внутрішніх справ багато зроблено для її вдосконалення. Абітурієнт, який вступає до освітнього закладу, точно знає, на якій посаді він буде використовуватися по його закінченні. У навчальному процесі застосовуються методи чергування теоретичних занять зі стажуванням, моделювання, відпрацювання ситуацій, симуляції. На вищих рівнях підготовки переважають комплексні заняття. З розумінням того, що успіх навчання залежить від кваліфікації викладачів, у ФРН створені умови, що дозволяють відбирати для цієї роботи найкваліфікованіших фахівців.

Процедура навчання поліцейських побудована на засадах поділу території на окремі адміністративно-територіальні одиниці (землі). У кожному земельному міністерстві внутрішніх справ є свій навчальний заклад, що готує фахівців для роботи на даній території. На загальнодержавному рівні діє лише Вища поліцейська академія управління в м. Хільтруп. Вона

готує спеціалістів для начальницьких посад загальнодержавних поліцейських підрозділів. Навчатися у Вищій поліцейській академії управління може лише той співробітник органів внутрішніх справ, який закінчив вищу земельну поліцейську школу [4, с. 167].

Для британської моделі характерна більш вузька спеціалізація поліцейських різних підрозділів і служб вже на перших етапах професійної підготовки. Такий підхід можна спостерігати в американській моделі професійної поліцейської підготовки, де також із самого початку готують вузькопрофільних фахівців для підрозділів поліції. Крім того, координація процесу професійної підготовки у Великобританії децентралізована і здійснюється за регіональним принципом. Проте із середини 80-х рр. в Англії вживаються заходи для посилення впливу центру на управління поліцією і підготовку для неї фахівців, оскільки однією з головних причин наявності недоліків у підготовці кадрів, а отже, у функціонуванні поліції, є відсутність ефективного управління на національному рівні.

У Великобританії головне завдання поліції – це служіння передусім суспільству, громадянам, а потім вже державі й уряду. Такий підхід до визначення головної функції поліції має давні традиції. Англійський досвід підготовки відрізняється гуманістичною спрямованістю навчального процесу, тривалим терміном навчання констеблів за місцем роботи, найретельнішим відбором кандидатів на службу в кримінальну поліцію, організацією їх навчання, акцентом на самостійне несення служби поліцейськими вже на початковому етапі проходження служби.

Головна відмінність американської моделі професійної поліцейської освіти (підготовки) від європейських моделей полягає насамперед у тому, що в США відомчі навчальні заклади дають переважно професійну поліцейську підготовку, а освіту поліцейські здобувають у цивільних освітніх установах. Так, на базі університету можуть функціонувати спеціалізовані професійні поліцейські інститути, які розробляють відповідні навчальні плани і програми для підготовки поліцейських

для багатьох служб, рангів і видів діяльності. На такі курси мають право вступати як службовці поліції, так і цивільні особи, які мають намір у майбутньому вступити на службу в правоохоронні органи.

Для порівняння з американською моделлю функціонує скандинавська модель професійної поліцейської підготовки (Фінляндія, Данія, Швеція, Норвегія, Литва), коли в країні, зазвичай у столиці, функціонує єдина поліцейська Академія, де можна отримати як професійну підготовку, так і професійну освіту (середня спеціальна, ступінь бакалавра), а в деяких освітніх закладах – навіть ступінь магістра (Литва).

Національні моделі професійної поліцейської підготовки в низці країн схожі як з європейською, так і з американською моделями. Це певною мірою пояснюється повоєнними (Скандинавські країни, Австрія, Японія, Італія) і пострадянськими (Хорватія, Словенія, Литва та ін.) реаліями. Крім того, місцеві моделі відомчої освіти в зазначених вище країнах мають деякі специфічні риси, що дозволяє говорити про своєрідні змішані, інтегративні, гібридні освітні моделі.

В Японії новопризначені офіцери поліції префектур набувають необхідних навичок та проходять початкову програму навчання в школах поліції префектур. Новопризначені сержанти й інспектори беруть участь в освітніх тренінгах для здобуття знань та вмінь, необхідних для виконання нових обов'язків. Залежно від функціональних обов'язків є спеціальні курси з основ криміналістики, використання криміналістичної техніки, а також з вивчення іноземних мов. Термін навчання в поліцейських школах різниться відповідно до посади: 6 тижнів готують сержантів та 8 тижнів – інспекторів. Із часом офіцери, яких призначено головними інспекторами, мають право на вступ до Національної поліцейської академії для відвідування тренінгів розвитку навичок управління та лідерства. Співробітники поліції повинні мати високий рівень володіння техніками дзюдо, кендо, прийомами затримання та стрільби з вогнепальної зброї. А через належний рівень володіння бойовими мистецтвами та стрільбою японські поліцейські часто досягають ви-

датних рекордів у вітчизняних та міжнародних змаганнях [5].

Незважаючи на своєрідність і традиції в системах поліцейської освіти, їх можна класифікувати й узагальнити за багатьма критеріями. Так, сучасна педагогічна наука розглядає освітні системи з позиції управління ними – «централізації» і «децентралізації». У найзагальнішому вигляді відмінність між двома вищезазначеними поняттями полягає в тому, що «централізація» являє собою управління освітніми установами із центру, а «децентралізація» означає передачу владних повноважень місцевим органам. Децентралізація може виявлятися в наявності на місцевому рівні кількох центрів влади з розподілом обов'язків за галузевим принципом. Централізація властива освітнім системам Франції, Росії, Італії, Нідерландів і низки інших європейських країн, а також Японії, Південної Кореї, а децентралізація – США, Канаді, Великобританії. Виділяють також «напівцентралізовані» моделі (Німеччина), коли йдеться про передачу владних повноважень чиновникам, що призначаються із центру, дроблення владних повноважень або часткову їх передачу. Така класифікація, на нашу думку, лише деякою мірою відображає реальний стан речей. Бо навіть у найбільш «децентралізованих» північноамериканських моделях співіснують поліцейські освітні установи як федерального рівня, які керуються із центру (Академія Федерального бюро розслідувань (далі – ФБР) у США, Академія КККП в Канаді), так і місцевого значення (численні місцеві поліцейські академії штатів).

Отже, спостерігається наявність деяких відмінностей між європейською й американською моделями професійної підготовки кадрів поліції. Однак, незважаючи на єдиний в Європі підхід до організації професійної підготовки, європейська модель підготовки поліцейських має декілька різновидів, що істотно відрізняються один від одного.

Визначальну роль в організаційному та нормативному регулюванні професійної підготовки кадрів поліції відіграє організаційно-структурна побудова правоохоронних органів, ступінь їх централізації або децентралізації, а також їхні компетенція

і підвідомчість, а отже, і підвідомчість систем професійної підготовки. Наприклад, у США до виключної компетенції Конгресу (ст. 1 р. 8 Конституції), тобто загальнофедерального центру, належить організація та правове забезпечення боротьби з організованою злочинністю, яка, у свою чергу, реалізується діями федеральних органів – Міністерства юстиції, Агентства з національної безпеки, Центрального розвідувального управління (далі – ЦРУ) та ін. До Міністерства юстиції США (US Department of Justice) входять, зокрема: Анти-трестовський відділ, ФБР, Адміністрація з надання допомоги у виконанні законів, Адміністрація з контролю за дотриманням законів про наркотики й ін. Охорона ж громадського порядку (police powers) належить до компетенції штатів (поправка X до Конституції США). Міністерство внутрішніх справ США (US Department of the Interior) взагалі не має будь-якого стосунку до охорони громадського порядку та боротьби зі злочинністю, а здійснює управління федеральними державними землями індіанських резервацій, відає питаннями охорони навколишнього середовища та використання природних ресурсів [6, с. 77–79, 118–129].

Аналіз нормативно-правових актів у галузі професійної підготовки поліцейських кадрів дає підстави стверджувати, що систему норм, які регулюють організацію служби в національних і муніципальних поліцейських формуваннях, правове становище і професійну підготовку їх співробітників, утворюють зазвичай загальнонаціональні (федеральні) закони про поліцію, декрети й укази голів держав і керівників виконавчої влади, а також нормативні акти органів місцевого самоврядування, які містять положення про правовий режим окремих категорій поліцейського персоналу.

Вивчення організації професійної підготовки кадрів поліції за кордоном демонструє високий ступінь нормативно-правової регламентації всіх етапів цього процесу, з добору кандидатів на висунення або на призначення на посаду до оцінювання якості навчання та результатів професійної підготовки. Наприклад, Циркуляр № 105/1991 Міністерства внутріш-

ніх справ Великобританії закріплює основні принципи стандартів для оцінювання професійної підготовки [7], розроблені спільно представниками МВС, Національної поліцейської асоціації Великобританії, Управління столичної поліції Лондона, Коледжу підготовки поліцейських кадрів у Хендоні, Відділу центрального планування та навчання, і затверджений Радою поліцейського навчання країни.

Висновки і пропозиції. У підсумку спробуємо окреслити контури можливих напрямів і перспектив вдосконалення професійного навчання поліцейських у системі МВС України.

По-перше. У XXI ст. особливої актуальності набуває проблема вироблення генеральної стратегії розвитку системи підготовки кадрів МВС України. Мета стратегії, на нашу думку, повинна полягати в переході від кількісного, екстенсивного розвитку відомчої системи професійного навчання на шлях інтенсивний, якісний, що передбачає підвищення ефективності освіти і виховання фахівців. Фундаментальною основою проектування нової моделі професійного навчання в системі МВС України повинна стати науково обґрунтована політика в цій галузі. Її розроблення передбачає:

1. Виокремлення відомчої професійної освіти в системі освіти України в окремий блок. Така необхідність спричинена тим, що багато молодих працівників ОВС щойно після закінчення закладів вищої освіти МВС звільняються з органів внутрішніх справ за власним бажанням та працевлаштовуються в інших органах державного управління. Такі невітні висновки підтверджує професор В. Соколов, який зазначає, що серед групи молодих працівників рівень потенційної плинності на 37–40% вищий, ніж в осіб, які прослужили три роки й більше. Показники незадоволеності тут особливо високі в працівників першого року служби [8, с. 11]. Тому нагальною потребою сьогодення є розроблення відомчих стандартів професійного навчання поліцейських, кваліфікаційних характеристик залежно від конкретно визначеної посади в органах та підрозділах внутрішніх справ, запровадження диплома державного зразка з наданням права

працевлаштування виключно в органи та підрозділи внутрішніх справ України.

2. Вважаємо за доцільне закріпити в чинному законодавстві норму про проходження служби молодими фахівцями впродовж перших 3-х років виключно за спеціальністю, здобутою в навчальному закладі системи МВС. Надалі переміщення по службі доцільно здійснювати тільки після проходження навчання на курсах післядипломної освіти.

По-друге, серйозні зміни потрібні в управлінні системою професійного навчання. В основу управління підготовкою кадрів має бути покладено принцип розширення повноважень навчальних закладів та високий ступінь контролю за кінцевим результатом їхньої діяльності.

В умовах оптимізації мережі навчальних закладів, поглиблення принципу демократизації їхньої діяльності, з метою вдосконалення управління системою освіти доцільно створити в складі Департаменту освіти та науки МВС України Управління навчальних закладів. Основними завданнями цього органу управління відомчою освітою мають стати: визначення цілей і завдань, концептуальних пропозицій щодо вдосконалення освітньої політики в Міністерстві; формування відповідного замовлення для навчальних закладів, підготовка пропозицій щодо створення нових освітніх установ; розроблення відповідних нормативних документів; виділення необхідних штатів; координація роботи підрозділів Міністерства з визначення якісних і кількісних параметрів підготовки фахівців.

Науково-освітня інфраструктура регіональних закладів вищої освіти (далі – ЗВО) має формуватися з орієнтацією на виконання регіональних функцій. Регіональні науково-дослідні центри цих освітніх установ мають забезпечити виконання завдання щодо переходу від розрізненої тематики вузівських досліджень до формування цілісного регіонально-спрямованого сектора в інтересах органів внутрішніх справ.

По-третє, назріла нагальна потреба підготовки нормативно-правових актів, що визначають порядок формування пе-

дагогічного корпусу на конкурсній основі, роль і місце кадрових служб ОВС та навчальних підрозділів у комплектуванні навчальних закладів; статус викладача й умови його просування по службі. Пропонується переглянути норми розрахунку штатної чисельності кафедр, систем оцінки матеріального стимулювання праці викладача з урахуванням реального навантаження.

По-четверте. У складній соціально-економічній та політичній ситуації, в якій зараз опинилася Україна, особлива увага в освітній політиці повинна приділятися змісту освіти у ЗВО МВС, який має гнучко реагувати на мінливі потреби суспільства і орієнтуватися на підготовку фахівців до несення служби в умовах ускладнення оперативної обстановки, а також за надзвичайних обставин. Особливу увагу варто приділити вихованню в поліцейських правової культури, моральності і гуманізму, поваги до конституційних прав і свобод громадян, готовності до захисту їхнього життя, вихованню почуття власної гідності, здатності до саморозвитку та самовдосконалення.

Але суто організаційних інновацій недостатньо. Необхідна всебічна модернізація змісту відомчої освіти, її методів і форм. Парадигма діяльності навчальних закладів МВС тривалий час була орієнтована на підготовку фахівців «сьогоднішнього дня», націлювала майбутніх правоохоронців на вирішення завдань служби в статичних умовах. Випускники ЗВО володіють фундаментальними знаннями, проте часто неспроможні застосувати їх у практичній діяльності, з великими труднощами адаптуються до швидкоплинних умов у сфері їхньої професійної діяльності. Дуже часто вони виявляються безпорадними там, де потрібна самостійність і компетентність в ухваленні рішень, вміння організувати свою роботу і діяльність інших в обстановці великої невизначеності і підвищеного ризику. Водночас сучасний етап розвитку правоохоронної системи потребує фахівців із широким гуманітарним мисленням, здатних будувати професійну діяльність за законами постіндустріального розвитку, що враховують органічний зв'язок між еко-

номічною продуктивністю і творчістю, з одного боку, і прагненням до особистої самореалізації, з іншого. Для цього в основу функціонування системи освіти мають бути покладені сучасні навчальні та виховні методики, розроблені на базі філософсько-методологічних і психолого-педагогічних знань, здатні подолати наявний сьогодні розрив між педагогічною теорією і практикою.

По-п'яте. У теперішній час, коли Україна активно прагне до політичного й економічного Європейського простору, одним із найважливіших напрямів освітньої політики МВС України має стати інтеграція професійного навчання кадрів органів внутрішніх справ у світову систему поліцейської освіти з метою:

– використання закордонного досвіду для вдосконалення відомчої системи професійного навчання поліцейських України;

– міжнародної кооперації в галузі досліджень, розроблення методичних і нормативно-правових документів та навчання фахівців;

– входження в систему міжнародного інформаційного та комунікаційного простору;

– підготовки закордонних фахівців на комерційній основі.

Досягнення поставлених цілей можливе за допомогою: активної участі у створенні міжнародних центрів поліцейської освіти; встановлення контактів з іноземними школами поліції не тільки і не стільки на рівні керівників навчальних закладів, а насамперед на рівні викладачів, курсантів та слухачів; розроблення і реалізація програми двостороннього співробітництва в цій галузі; розвиток прямих зв'язків навчальних закладів із закордонними партнерами.

Список використаної літератури:

1. МВС посилює співпрацю з міжнародними донорами // Офіційний сайт Міністерства внутрішніх справ України. URL: http://mvs.gov.ua/ua/news/14161_MVS_posilyu_spivpracyu_z_mizhnarodnimi_donorami_FOTO.htm (дата звернення: 20.06.2018).
2. Циганій С. Професійно-правова підготовка поліцейських в Україні та в зарубіжних країнах. Вісник Національного авіаційного університету. Серія «Педагогіка, Психологія». 2016. № 2. С. 376–378. URL: <http://er.nau.edu.ua/bitstream/NAU/23223/1/%D0%9F%D0%A0%D0%9E%D0%A4%D0%95%D0%A1%D0%86%D0%99%D0%9.pdf> (дата звернення: 21.06.2018).
3. Sherman L., Bennis W. Higher education for police officers: The central issues. Police Chief. 1977. P. 32. URL: <http://journals.sagepub.com/doi/10.1177/073401688501000202.html> (дата звернення: 19.06.2018).
4. Дивак М. Управління якістю кадрового забезпечення органів внутрішніх справ України: монографія. Х.: Золота миля, 2012. 224 с.
5. Police of Japan 2017. URL: <https://www.npa.go.jp/english/POJcontents.html> (дата звернення: 20.06.2018).
6. Шумилов В. Правовая система США. 2-е изд. перераб. и доп. М., Международные отношения, 2006. 408 с. URL: http://library.nlu.edu.ua/POLN_TEXT/UP/SHUMILOV_2006.pdf (дата звернення: 19.06.2018).
7. A Short Guide to NPT Courses and Consultancy. National Police Training. London. 2003. URL: https://assets.publishing.service.gov.uk/government/uploads/system/uploads/attachment_data/file/118222/report.pdf (дата звернення: 19.06.2018).
8. Москаленко А., Кобзін Д. Професійна адаптація працівників ОВС: методичні рекомендації / за заг. ред. В. Соболева. Харків: Ун-т внутр. справ, 2000. 70 с.

Цуркан А. П. Зарубежный опыт обеспечения профессионального обучения полицейских

Статья посвящена изучению опыта зарубежных стран в подготовке полицейских, а также в дальнейшем использовании лучших достижений в процессе административно-правового обеспечения профессионального обучения в Национальной полиции Украины. Рассмотрены отличия и общие черты в процессе формирования правоохранителей Европы, Северной Америки и Японии. Подготовлены предложения относительно усовершенствования профессионального обучения полицейских.

Ключевые слова: сотрудники, полиция, профессиональная подготовка, образование, учебные заведения.

Tsurkan O. Foreign experience in providing professional training of policemen

The article deals with the study of the experience of foreign countries in the training of policemen, as well as the further use of the best achievements in the process of administrative and legal provision of professional training in the National Police of Ukraine. Considered the differences and common features in the process of forming law enforcement officers in Europe, North America and Japan. Proposals have been prepared to improve the professional training of policemen.

Key words: *employees, police, vocational training, education, educational centers.*